

1950 m. Vaclovas Blėdis pastatė E. Švarco pasaką „Raudonkepuraite“. Istorinėje nuotraukoje dešinėje – pagrindinė herojė vaidinusi Valda Klasčiūtė (vėliau chemijos mokytoja) ir jos mamą – aktorę Regina Zdanavičiūtė.
Monografijoje rasite atsiminimų apie ilgamečius Panevėžio teatro aktorius

Maloniai kviečiame būti „Panevėžio“ monografijos bendraautoriais, talkininkais, rėmėjais, KVIEČIAME PRISIDĖTI KAS KUO GALI

Visus, neabejingus Tėvynei ir savo gimtinei, maloniai kviečiame prisidėti prie rengiamos monografijos: pateikti nuotraukų, patiems parašyti straipsnį ar pakalbinti tai padaryti kitus, pateikti patarimų ir pasiūlymų. Taip pat kviečiame finansiškai remti knygos išleidimą – be visuomenės supratimo ir pasiaukojimo knygos neįstengsime išleisti, nes didžiąją dalį leidinio sąmatos sudaro neatlygintina parama. Iš anksto nuoširdžiai dėkojame už prisidėjimą ir suteiktą paramą. Visi kuo nors prisidėjusieji ir paaukusieji bus garbingai įrašyti knygos rėmėjams skirtuose puslapiuose, įvardijant konkretų kiekvieno indėlį. Apie suteiktą ženklėsnį indėlį ar paramą bus informuojama visuomenė.

„Lietuvos valsčių“ serijos monografijų rengimo darbus imtinai iki maketo sukūrimo leidykla įsipareigoja atlikti nuosavomis ir (ar) skolintomis lėšomis net ir esant nepakankamam finansavimui, tačiau knygos tiražą bus galima spausdinti tik gavus pakankamą paramą ir visą leidinio sąmatinę sumą, t. y. tik užsakovams bei rėmėjams įvykdžius visus savo finansinius įsipareigojimus ir faktiškai gavus visas monografijai trūkstamas lėšas.

Viešajai įstaigai „Versmės“ leidyklai už jos vykdomą pelno nesiekiančią veiklą – Lietuvos istorijos ir tradicinės kultūros monografijų serijos „Lietuvos valsčiai“ rengimą bei su tuo susijusią mokslo veiklą – 2004 m. yra suteiktas paramos gavėjo statusas, todėl knygos leidybai galite skirti ne tik minėtą, bet ir savo 2 proc. pajamų mokesčio paramą.

Finansinę paramą knygai galima pervesti VŠĮ „Versmės“ leidyklai, kodas 122732630, į atsiskaitomąją sąskaitą AB „Citadele“ banke LT02729000005467101, nurodant: Parama monografijai „Panevėžys“, arba perduoti gryniaisiais leidyklos buhalterijoje.

„Versmės“ leidyklos adresas: Geležinkelio g. 6, 02100 Vilnius.

Telefonai 85 2130623 (ir faksas), 8698 09077.

Leidyklos vadovas Petras Jonušas (tel. 8698 20707),

elektroninio pašto adresas leidykla@versme.lt,

leidyklos interneto svetainė www.versme.lt.

Š. m. birželio 1 d. Panevėžio viešojoje bibliotekoje jau trečius metus rengiamoje knygų mugėje dalyvavusios leidyklos bibliotekai padovanojo 100 paklausių leidinių. Monografiją „Vaikas, nusileidęs iš dangaus. Vygando Telksnio fenomenas“ apie dainų autorių, kompozitorių Vygandą Telksnį pristatė knygos autorė Mykolo Romerio universiteto prof. dr. Rita Aleknaitė-Bieliauskienė

Senojo Panevėžio panorama.

Unikalūs straipsniai apie naujausius Panevėžio žemės tyrinėjimus monografijai ruošia Dovilas Petrusis

2012 m. „Versmės“ leidykla surengė 27 ekspedicijas – 26 kompleksines lokalinių tyrimų šimtatomes „Lietuvos valsčių“ serijos autorių ekspedicijas (iš jų 9 pakartotinės) ir vieną archeologinių kasinėjimų lokalinių tyrimų ekspediciją į rengiamų serijos monografijų aprašomas vietas.

Ekspedicijų tikslas – surinkti papildomos medžiagos, patikslinti turimą ir parašyti straipsnių „Versmės“ leidyklos rengiamoms „Lietuvos valsčių“ serijos monografijoms. Moksliniais pripažinti straipsniai per 3 mėn. nuo jų įteikimo leidyklai papildomai skelbiami „Versmės“ leidyklos elektroniniame serialiniame leidinyje „Lietuvos lokaliniai tyrimai“, svetainėje www.llt.lt.

Ekspedicija į Panevėžį ir jo apylinkes vyko 2012 m. liepos 9–15 d. Vadovė prof. Rita Aleknaitė-Bieliauskienė. Ekspedicijos centras buvo Panevėžio kraštotyros muziejus.

Ekspedicijos metu istorikai, gamtos ir kalbos mokslų specialistai, kultūrologai, etnologai, žurnalistai ir kitų sričių žinovai lankėsi vietos gyventojų namuose, susitiko su mokytojais, menininkais, įstaigų darbuotojais, miesto vadovais, užrašė jų atsiminimus, kaupė nuotraukas ir istorinius pasakojimus, gyvenimo išmintį ir patirtį, kovų už laisvę ir nepriklausomybę faktus.

„Versmės“ leidykla nuoširdžiai dėkoja panevėžiečiams, svetingai atvėrusiems ekspedicijos dalyviams duris, menininkams, pristaciūsiems savo kūrybines dirbtuves ir darbus.

Be Jūsų visų pagalbos būtų sunku išleisti miesto veidą ir raukšlės įprasminančią knygą.

„Panevėžio“ monografijos vyriausioji redaktorė ir sudarytoja Mykolo Romerio universiteto profesorė dr. **Rita Aleknaitė-Bieliauskienė** pati yra gimusi ir augusi šiame mieste. Telefonai 85 2773956, 8600 10654, elektroninio pašto adresas rita.bieliauskiene@mruni.eu. Vyr. redaktorės pagalbininkai: mokytojas **Vytautas Baliūnas**, Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės bibliotekos direktorė **Rima Maselytė**, Panevėžio kraštotyros muziejaus direktorius **Arūnas Astramskas**.

MONOGRAFIJA

Panevėžys

Moigių namas. XIX a. pabaigoje–XX a. pradžioje viena garsiausių Panevėžio šeimų buvo Moigiai. Po pasaulį išsiblaškiusi savo buvimą ir veiklą liudija nuveiktais darbais, šeimos kapais, Tado Anupro Moigio vardu pavadinta gatvele ir miesto centre stovinčiais trimis raudonų plytų pastatais, kuriuose įsikūręs Panevėžio kraštotyros muziejus.
Moigių giminės palikimą tyrinėja Jūratė Gaidelienė. Iš Panevėžio kraštotyros muziejaus rinkinių

Rengiama „*Panevėžio*“ monografija, papildysianti jau išleistas knygas apie Panevėžį bei „Lietuvos valsčių“ seriją – 100-tomį Lietuvos istorijos rašto paminklą

Vienos knygų serijos „Vermės“ leidykla, įkurta 1994 m., leidžia originalią 100-tomę istorijos biblioteką apie Lietuvos miestus ir miestelius bei jų aplinkinius kaimus, dvarus ir vienkiemius, kuriuos 1864–1950 m. jungė dažnai su parapijų ribomis sutampantys valsčiai. Išleistos pirmosios dvi dešimtys monografijų sulaukė gyvo atgarsio visuomenėje, neabejingi krašto praeičiai, mūsų tautiniam paveldui žmonės ėmė leisti monografijas ir apie savo gimtines.

Pradėta rengti monografija, skirta Panevėžio miestui. Tegul tai bus visų rašančių, dovanojančių savo atsiminimus, pagal išgales finansuojančių dovana miesto 510-ajam gimtadieniui.

Pajudėjęs į miestą nuo Ramygalos gatvėje pasitinkančių senųjų kapinių, kaskart nurimsti – atvažiavai namo. Nors seniai čia nebegyveni, tos gatvės, medžiai, lėtai tekantis Nevėžis, bažnyčių varpų gausmas, senųjų mokyklų sienos ir kiemų dvelksmas – tavo tėviškė. Gimtojo miesto gyvenimas žmonėms kartais primena saulėtą kino filmą. Vieniems jis sentimentalus, kitiems – atgrasus, tačiau visada

Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia. Klebono Mykolo Chodorovičiaus rūpesčiu 1885 m. pastatyta dabartinė mūrinė Šv. Petro ir Povilo bažnyčia (architektas U. Golinevičius). 1887 m. buvo įrengti 23 registų vargonai. Vietoj laikino altoriaus 1894 m. įrengtas naujas. 1898 m. bažnyčia konsekrovė vyskupas Gasparas Cirtautas. Šviesuolio klebono Juozapo Stakausko iniciatyva 1912 m. bažnyčia buvo išdažyta. 1944 m. ji buvo apnaikinta. Po karo ją suremontavo kanauninkas Vladas Butvila. Prelato Jono Grabio rūpesčiu buvo įsigyti trys varpai. Kovojant už Lietuvos laisvę, parapijai daug nusipelnė prelatas Kazimieras Dulksnys.
Panevėžio maldos namų dailę tyrinėja menotyrininkė Skirmantė Smilingytė-Žeimienė

kupinas paslapties ir viliojantis. Maga atverti užkaltus dūlančių namų langus, sutryptų kapų koplyčių duris, seniausių miesto gyventojų dienoraščių puslapius, nuotraukų albumus, muziejaus saugyklose sukauptą epistolerinį palikimą. Tose slaptavietėse, prisiminimų puslapiuose, nuotraukų blyksniuose, miesto gatvių, pastatų, meno kūryboje tyliai glūdi ne tik dar gyvybe alsuojantys pralėkusių šimtmečio žingsniai. Tačiau svarbiausia – pajusti Panevėžyje gimusių, auginusių šeimas, jį gražinusių, to mokiusių kitus, vilties rezginiuose Lietuvos ateitį kūrusių žmonių dvasią.

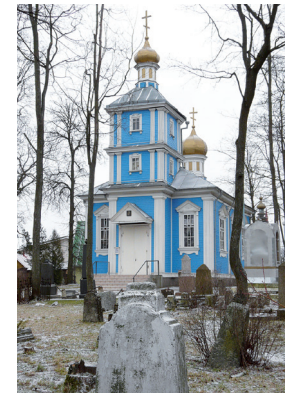
Monografijoje bus sugrįžtama prie to, kas buvo pamiršta, kas ideologijos vėjų iš istorijos ištrinta. Nors apie Panevėžį vis leidžiama knygelių ir knygų, parašėse liko daugybė neužfiksuotų istorijos fragmentų, pamirštų žmonių. Monografijoje bus akcentuojami ŽMONĖS, įvairiais šimtmečiais kūrę savo gyvenimą ir miestą.

Garbė ir padėka tiems, kurie ne dėl atlygio, o visa širdimi prisideda prie miesto istorinio atminimo įprasminimo. Tai ne tik sumaniai kaupiantys medžiagą, bet ir rengdami konferencijas pritraukiantys būrį jaunesnių žmonių. Miesto gyventojai, rašydami savo giminės istoriją, norėdami pateikti senų nuotraukų, kitų liudijimų, visada gali kreiptis į Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės bibliotekos direktorę Rimą Maselytę, Kraštotyros muziejaus darbuotojus – direktorių Arūną Astramską, Žitą Pikelytę, Jūratę Gaidelienę, istorikus Alfredą Petruilienę, Petrą Juknevičių, Donatą Pilkauską, Vytautą Baliūną, Eugenijų Urboną, Juozą Brazauską, sumanius istorijos rinkėjus Liudviką Knizikevičienę, Stasę Mikeliūniene, Reginą Hokušaitę, Bronių Kačkų, Elvyrą Pažemecaitę, Virginijų Benašių ir daugelį kitų. Apie savo mokyklas straipsnius jau rašo mokytojai.

Bendromis visų pastangomis ateities kartoms turi išlikti spalvinga Panevėžio ir kūrybingų jo žmonių istorija iki 2012 m.

Panevėžio Kristaus Karaliaus katedra. 1904 m. pietvakarinėje Panevėžio miesto dalyje Kauno gubernatoriaus leido statyti maldos namus. Pradėta statyti trečioji Šv. Stanislovo kankinio bažnyčia, tačiau rusų ir japonų karas statybas sutrukdė. 1926 m. balandžio 4 d. Pijus XI įsteigė Panevėžio vyskupiją. Vyskupas Kazimieras Paltarokas paukojo 1000 Lt ir prašė visų tikinčiųjų „paukoti nors po vieną litą nuo asmens“. Kunigai atsisakė savo pusės metų atlyginimo, paskirdami Katedros reikalams 60 tūkst. Lt. (Architektas R. Steikūnas ir inžinierius A. Gordevičius.)
Maldos namus tyrinėja ir monografijoje straipsnių pateiks architektė Marija Rupeikienė

Panevėžio Viešpaties prisikėlimo cerkvė ir vandulų niokojamas kapinaitės

1937 m. birželį Panevėžyje buvo suorganizuoti trumpalaikiai vargonininkų kursai. Dėstė V. Butvila, K. Kaveckas, A. Budriūnas ir J. Gudavičius.
P. Patamsio nuotrauka. Panevėžio muzikos istoriją tyrinėja Alvyda Berzonienė, Arvydas Karaška, Rita Aleknaite-Bielauskienė ir kiti specialistai